

Motion till riksdagen 2011/12:A336

av **Caroline Helmersson Olsson m.fl. (S)**

Jobb och framtidstro för unga

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ungas möjligheter på arbetsmarknaden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om spelreglerna på arbetsmarknaden och samspelet mellan arbetsmarknadens parter.

Motivering

Unga människors möjlighet att hitta ett arbete som ger en inkomst i vuxenlivet har de senaste åren kraftigt försvårats. En starkt bidragande orsak till unga människors försämrade möjligheter till ett arbete är regeringens försämringar av vuxenutbildningen och även regeringens försämringar inom fortbildning och kompetensutveckling.

Många av de ungdomar som idag borde få hjälp att komma ut i det reguljära arbetslivet är ofta placerade i olika former av konstgjorda arbeten som inte ger dem rätta verktygen för att bli anställningsbara, ett sådant exempel är fas 3.

Det är ett misslyckande för samhället att så många av de stora ungdomskullarna riskerar att inte få ett vanligt arbete med avtalsenlig lön och sjösta arbetsvillkor.

Det tenderar till att bli fler och fler ungdomar som tror att de aldrig kommer att få ett ordentligt jobb med vanlig lön. Risken är stor att dessa unga människor tappar sin framtidstro. Detta kan resultera i en bristande tilltro till samhället och politiken, och det kan på sikt ge allvarliga konsekvenser för Sverige som nation och människors syn på demokrati och rättvisa.

Vad unga människor behöver är fler chanser i livet. De behöver en utbildningspolitik som öppnar dörrar och som ger flera alternativ för dem. De unga behöver aktiva insatser när deras skyddsnet inte fungerar. Att då göra en sats-

Fel! Okänt namn på

ning med 5,4 miljarder kronor på att sänka krogmomsen, som i bästa fall ger 3 000 jobb, duger inte för att lösa ungdomsarbetslösheten.

Det finns partier som tror att sänkta ungdomslöner och försämringar av lagen om anställningsskydd skulle göra att fler företagare skulle anställa fler ungdomar. Bortsett från att detta är ett klavertramp rakt in i den avtalsrörelse, vars partsautonomi politikerna annars bemödar sig om att hylla, är den empiriska grunden för idén ytterst svag.

Forskningen ger inget stöd för att lägre minimilöner påverkar sysselsättningen positivt. Så här skriver till exempel OECD om forskningsläget:

“There is no clear empirical effect of minimum wages on youth employment... In practice, it turns out that certain empirical results of the determinants of youth employment depend on the methodology used and country coverage of the analysis. In particular, the minimum wage (or youth sub-minimum wage) may have a negative to positive effect on youth employment, depending on the estimation method.” (OECD Employment Outlook 2006)

Erfarenheterna från bl.a. Danmark är att vägen till att fler unga ska få jobb är att stärka deras utbildningserfarenhet. Forskningen visar dessutom att sänkta minimilöner i praktiken innebär en subvention av mindre kvalificerad arbetskraft på bekostnad av mer kvalificerad. Det ger alltså inte fler jobb. Och om den ”subventionen” ger några fler unga jobb sker det till priset av en lägre produktivitet och tillväxt i ekonomin.

Samtidigt vet vi att arbetsmarknaden står under ständig förändring, nya branscher och yrken tillkommer och andra försvinner. Det innebär stora möjligheter men ställer också stora krav på att samhället på ett effektivt sätt klarar omställningen. Kompetens måste ständigt tillvaratas och utvecklas samtidigt som matchningen av de arbetssökande mot de lediga jobb som finns måste fungera på ett bra sätt. Det förutsätter att det finns tillräckligt med platser inom vuxenutbildning och högskola, men också att det inom ramen för arbetsmarknadspolitiken erbjuds olika former av bristyrkesutbildningar som möter näringslivets behov.

Det behövs också en välfungerande arbetslöshetsförsäkring. En arbetslöshetsförsäkring som är kopplad till en stark och aktiv arbetsmarknadspolitik är en viktig länk i en fungerande arbetslinje. Du kvalificerar dig till försäkringen genom arbete. Du får ersättning som är inkomstrelaterad. Du måste aktivt söka och ta arbete för att få ersättning. Alltför få anställda har idag en rimlig inkomsttrygghet vid arbetslöshet. Om arbetslöshetsförsäkringen skall fungera som en bra omställningsförsäkring mellan två jobb måste den ge en inkomsttrygghet vid arbetslöshet som inte innebär att du måste söka försörjningsstöd för att överleva. Det behövs, utifrån hur arbetslöshetsförsäkringen fungerar idag, en sammanhållen översyn av hela regelverket kring a-kassan så att försäkringen blir enkel att förstå, pålitlig, träffsäker och inte möjlig att missbruka.

Den samhällsutveckling som den borgerliga regeringen driver vill inte vi socialdemokrater ha. Vi vill ha ett arbetsliv där reglerna och överenskommelserna om löner och anställningsvillkor även framgent sköts genom förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter. Vi vill utveckla ett samhälle där vi konkurrerar med andra länder genom kunskap och kompetens och inte genom

Fel! Okänt namn på

låga löner och ojusta villkor på arbetsmarknaden. Vi tycker att det är viktigt att arbetsmarknadens parter är jämnstarka, och därför behövs det lagar som reglerar anställningsskyddet. Vi anser att det behövs en arbetslöshetsförsäkring som ger en inkomstrygghet vid arbetslöshet och som inte innebär att du måste söka försörjningsstöd för att överleva. Vi vill att staten bedriver en arbetsmarknadspolitik som gör det möjligt för ungdomar att få jobb.

Stockholm den 4 oktober 2011

Caroline Helmersson Olsson (S)

Agneta Gille (S)

Ann-Kristine Johansson (S)

Carina Adolfsson Elgestam (S)

Christina Oskarsson (S)

Eva-Lena Jansson (S)

Gunilla Svantorp (S)

Hans Hoff (S)

Ingemar Nilsson (S)

Jan-Olof Larsson (S)

Katarina Köhler (S)

Kerstin Haglö (S)

Kurt Kvarnström (S)

Leif Pettersson (S)

Mattias Jonsson (S)

Peter Johnsson (S)

Suzanne Svensson (S)

Anders Karlsson (S)

Annelie Karlsson (S)

Christer Adelsbo (S)

Christina Zedell (S)

Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S)

Gunnar Sandberg (S)

Helén Pettersson i Umeå (S)

Isak From (S)

Jennie Nilsson (S)

Kerstin Engle (S)

Krister Örnfjäder (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Lennart Axelsson (S)

Monica Green (S)

Peter Persson (S)

Börje Vestlund (S)